

VSO Elimschool

Time-out protocol

Een uitwerking van het 4-stappenmodel

TIME-OUTPROTOCOL VSO Elimschool

Introductie

Dit protocol is gebaseerd op het idee dat ongewenst gedrag in een vroegtijdig stadium gesignaleerd wordt, en zal derhalve voornamelijk een preventieve werking hebben. Door preventief handelen wordt ervoor gezorgd dat escalaties en conflicten zoveel mogelijk worden voorkomen. Er is sprake van een logische opbouw en zal voor de leerlingen duidelijkheid bieden en houvast bieden.

De medewerkers van VSO Elimschool zijn erop gericht om door middel van pedagogisch handelen alle leerlingen op een positieve manier de dag door te laten komen. Er worden duidelijke regels en grenzen gesteld die vooraf met de leerlingen worden besproken. Ook krijgen de leerlingen zelf de ruimte om samen met de docent aanvullende klassenafspraken te maken.

De docent formuleert verzoeken *zo concreet mogelijk* en *in termen van gewenst gedrag*, zodat voor de leerlingen helder is wat er van ze wordt verwacht. De docent biedt de leerling de mogelijkheid om zijn gedrag aan te passen door hem even de tijd te geven om aan het verzoek te voldoen ("Ik verwacht dat je binnen x minuten ...."). Mocht het de leerling daarna nog niet lukken om zijn gedrag aan te passen, dan wordt het "stappenmodel" ingezet en kan er gebruik gemaakt worden van een time-out op de gang of in een kantoorruimte.

Visie VSO Elimschool

Onze visie gaat uit van het idee dat gedrag niet enkel en alleen voortkomt uit kenmerken van de leerling, maar dat het ook ontstaat uit de interactie tussen deze leerling en zijn omgeving van dat moment (o.a. klasgenoten en/of de docent). Door verschillende schakelmomenten in te passen wordt ruimte gecreëerd voor contactherstel met als doel zo snel mogelijk het lesprogramma te kunnen vervolgen. Een schakelmoment is geen straf en alleen bedoeld om de leerling weer zo snel mogelijk deel te laten nemen aan het leerproces.

Indien een leerling in stap 4 terecht komt, volgt er een time-out. De leerling is in principe de daaropvolgende dag niet welkom en volgt er een herstelgesprek voordat de leerling weer deel kan nemen aan de lessen. Bij herhaaldelijke misdragingen kan er worden overgegaan op schorsing en in het uiterste geval tot verwijdering. Voordat daar sprake van is, zullen er gegronde redenen aangedragen moeten worden.

In situaties waarin ernstige dreiging of acute onveiligheid ontstaat voorziet het time-outprotocol niet. Er zal dan direct sprake zijn van een time-out en indien nodig schorsing of verwijdering,

Stappenmodel

Bij VSO Elimschool wordt het **4 stappenmodel** als methode gehanteerd.

Met dit model proberen wij voorspelbaar en consequent te zijn, maar ook op een milde en neutrale manier om te gaan met ongewenst gedrag en conflictsituaties op school. Daarnaast willen we met dit model uit de machtsstrijd en 'straf' blijven en juist mogelijkheden en ruimte creëren voor contactherstel waarna het lesprogramma zo snel mogelijk weer vervolgd kan worden.

Bij de stappen 1 en 2 blijven de pogingen tot schakelen en contactherstel.

Stap 1 t/m 3 volgen elkaar normaal gesproken op. Stap 3 is niet zwaarder dan stap 1 en 2, maar omdat het de derde keer is dat de leerling een time-out nodig heeft duurt de stap langer en wordt de tijd ingevuld met schoolwerk in een kantoorruimte.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij de leerling gelijk in stap 3 beland. Stap 4 volgt zo nodig op stap 3 maar kan ook direct worden ingezet als de situatie dusdanig veel onrust veroorzaakt dat de leerling de rest van de schooldag niet meer het lesprogramma kan volgen. Bij stap 4 heeft de leerling tot 16.00 uur een verlengde schooldag. Na een stap 1,2 of 3 is er bij het klaslokaal een contactherstelmoment met betreffende docent waarna de leerling weer instroomt binnen het lesprogramma. Bij stap 4 kan de leerling de volgende dag weer instromen na een contactherstelgesprek met de betreffende docent in aanwezigheid van de ouder(s)/verzorger(s).

Alle stappen worden zo mogelijk na een contactherstelmoment en aan het eind van een schooldag afgesloten.

Een nieuwe schooldag is op deze manier altijd weer een nieuwe kans. De mentor maakt de inschatting of het gemiste schoolwerk ingehaald moet worden en maakt hierover afspraken met de leerling en ouder(s)/verzorger(s). Hierna start ook voor deze leerling het stappenmodel op betreffende dag gewoon weer bij stap 1.

Pedagogisch handelen docent	
Stap 1	<p>De leerling krijgt een schakelmoment in de klas</p> <p>- 10 minuten -</p>
Pedagogisch handelen docent	
Stap 2*	<p>De leerling krijgt een time-out buiten de klas (dat kan op de gang zijn of bij een collega)</p> <p>- voor een bepaalde tijd (min. 10 minuten) -</p>
Pedagogisch handelen docent	
Stap 3*	<p>De leerling krijgt een time-out met schoolwerk in een ruimte buiten de klas (kantoor, ander lokaal)</p> <p>Indien mogelijk wordt direct contact opgenomen met de ouder(s)/verzorger(s).</p> <p>Als dit niet direct kan, dan gebeurt dit zo snel mogelijk.</p> <p>- 1 of meerder uren -</p>
Pedagogisch handelen docent	
Stap 4	<p>De leerling krijgt een time-out voor de rest van de dag. In een ruimte buiten de eigen klas. Er zal voor de leerling (school)werk meegegeven worden. Diezelfde dag volgt een verlengde schooldag in de klas.</p> <p>Er wordt opnieuw contact opgenomen met je ouder(s) /verzorger(s)</p> <p>Morgen weer een nieuwe kans!</p> <p>- 1 verlengde schooldag -</p>

* Per locatie kunnen er nuanceverschillen zijn in verband met de indeling van verschillende ruimtes en/of bezetting.

Pedagogisch handelen docent

In de basis gebruikt de docent, naast het stappenmodel, natuurlijk zijn/haar eigen pedagogisch inzicht, handelen en gezond verstand bij (on)gewenst gedrag van de leerlingen. De docent stelt duidelijke regels en grenzen en heeft samen met de leerlingen klassenafspraken gemaakt waar eenieder zich aan dient te houden. De docent biedt tussen de stappen, in contact met de leerling, de leerling steeds de mogelijkheid om zijn/haar gedrag aan te passen en geeft hierbij de leerling de tijd om te schakelen of aan een verzoek te voldoen.

Stap 1

- Het lukt de leerling niet om in de reguliere lessituatie te schakelen en het ongewenste gedrag aan te passen. De docent geeft de leerling stap 1. Hierbij benoemt de docent kort waarom de leerling een time-out krijgt door middel van een beschrijving van het ongewenste gedrag en vertelt daarna concreet welk gedrag gewenst is.
- De time-out is bedoeld als moment waarop de leerling even gezien en gehoord wordt. Er is begrip voor de frustratie zonder een oordeel te vellen of oplossingen aan te dragen.
- In een contactherstelmoment versterkt de docent het gewenst gedrag van dat moment positief (Bijv. *"Fijn dat je weer verder kan met de les!"*). Daarna worden nieuwe afspraken gemaakt en positieve verwachtingen benoemd.

Stap 2

- Wanneer de leerling volhardt of vervalt in het ongewenste gedrag gaat de docent zo nodig over op de toepassing van stap 2. De docent benoemt affectief neutraal waarom de leerling een time-out op de gang krijgt en vertelt daarna concreet welk gedrag gewenst is.
- De leerling neemt plaats op de gang. Na 10 minuten geeft de docent een seintje dat de leerling weer terug naar de klas kan. Indien nodig wordt de hersteltijd verlengd.
- Bij terugkeer in de klas wordt er niet meer gesproken over hetgeen gebeurd is, maar versterkt de docent het gewenste gedrag van dat moment positief (*"Fijn dat je weer terug bent!"*). Daarna worden nieuwe afspraken gemaakt en positieve verwachtingen genoemd.

Stap 3

- Wanneer de leerling na stap 2 toch weer vervalt in ongewenst gedrag wordt door de docent stap 3 ingezet. De docent neemt contact op met CvB-lid of time-outmedewerker op locatie en stuurt de leerling naar het kantoor. De docent maakt een afweging of de leerling zelf naar het kantoor kan lopen of dat de leerling opgehaald moet worden. Docent bespreekt met CvB-lid of time-outmedewerker buiten het kantoor waarvoor stap 3 is ingezet.
- De leerling krijgt van de docent schoolwerk mee en gaat 1 lesuur naar de kantoorroimte waar hij/zij het schoolwerk maakt en probeert te schakelen in gedrag.
- Het CvB-lid, time-out medewerker of de betrokken docent neemt contact op met verzorger(s) en vraagt hen of er oorzaken zijn die dit gedrag van de leerling kunnen verklaren. Indien dit niet direct kan, wordt er zo snel mogelijk contact gezocht.
- Na een kort en neutraal contactherstelmoment met de docent kan de leerling het lesprogramma vervolgen.

Stap 4

- Stap 4 volgt op stap 3 *of wordt direct ingezet* als de situatie dusdanig veel onrust veroorzaakt dat de leerling de rest van de schooldag niet meer zijn/haar lesprogramma kan volgen.
- De docent neemt contact op met het CvB-lid of time-out medewerker en stuurt de leerling naar de kantoorroimte of de leerling wordt opgehaald (ter beoordeling van de docent).
- Het CvB-lid of time-out medewerker vraagt kort waarom de leerling stap 4 gekregen heeft en meldt dat de leerling tijdens schooltijd in de kantoorroimte blijft. Op het moment dat Stap 4 wordt ingezet worden ouders ingelicht dat een verlengde schooldag wordt ingezet.
- Na schooltijd krijgt de leerling een verlengde schooldag tot 14.00 uur (woensdag) of tot 16.00 uur. De leerling gaat terug naar de docent die stap 4 heeft ingezet. Deze docent bepaalt welke werkzaamheden de leerling gaat doen tijdens de verlengde schooldag. Na schooltijd zal de

docent de contacten met ouders/verzorger(s) verzorgen.

- De leerling kan de volgende dag weer instromen na een contactherstelgesprek met de docent in aanwezigheid van ouder(s)/verzorger(s). Dit gesprek is op het einde van de verlengde schooldag (na 14.00 uur op woensdag of 16.00 uur op de overige schooldagen) op de dag van de stap 4. Wanneer dit niet mogelijk is zal het gesprek de volgende ochtend vóór schooltijd plaatsvinden.
- Bij uitzonderlijke incidenten wordt besloten dat de leerling naar huis gestuurd wordt. Hiermee wordt de leerling overgedragen aan de ouder(s)/verzorger(s). Zie ook 'Einde schooldag' op pagina 5.

Registreren

Alle ingezette stappen (vanaf stap 3) worden door de betrokken docent per leerling inhoudelijk geregistreerd in het leerlingvolgsysteem SomToday bij incidentmeldingen. Deze registratie is gericht op de inhoud van het incident en het bijhouden van gegevens en ervaringen rondom het sociaal emotioneel functioneren van elke individuele leerling binnen school. Deze registratie is erop gericht om per week het aantal stappen per locatie, lesuur, klas, docent, leerling inzichtelijk te maken en deze informatie te kunnen analyseren ten behoeve van de ontwikkeling en verbetering van de inhoud en uitvoering van het stappenmodel en het terugdringen van het aantal incidenten. In de CvB wordt aan de hand van de analyse eventuele verbetervoorstellen gedaan.

Individuele afspraken

Het stappenmodel wordt in principe voor elke leerling gehanteerd. Wanneer in de praktijk of op grond van het dossier blijkt dat dit model voor een leerling niet passend is, worden er specifieke individuele afspraken gemaakt (in overleg met de ouders/ verzorger(s), eventueel met de behandelaar en mentordocent) over het wel of niet inzetten van bepaalde stappen. Dit gebeurt in de vorm van een individueel gedragscontract. Dit wordt besproken met de leerling, ouders/ verzorgers en de mentor.

Einde schooldag

Bij geweld ten opzichte van medewerkers, middelen misbruik, ernstig seksueel grensoverschrijdend gedrag en andere extreme gevaarlijke/onveilige situaties (zie de tabel op de volgende pagina, niveau 6 en niveau 7) wordt de leerling uitgesloten van het reguliere lesprogramma. Op de dag van het voorval wordt er vanuit coördinatoren of directie contact opgenomen met ouders/ verzorger(s) en dient de leerling opgehaald te worden. De volgende dag heeft de leerling een time-out thuis. Na een herstelgesprek op school met ouder(s)/verzorger(s), leerling, docent, coördinatoren en/of directie is de leerling weer welkom in de klas. Bij herhaling kan het protocol schorsing en verwijdering van SOTOG in werking worden gesteld ([Protocol schorsing en verwijdering.pdf](#)). Dit besluit ligt bij het CvB.

Verskillende vormen van gedrag waarbij het stappenmodel van toepassing kan zijn:

<i>Gedrag</i>	4 Stappenmodel
Het verloop van de les verstoren, door bv: <ul style="list-style-type: none"> - Niet opletten, rumoer maken - Met kleine voorwerpen gooien - Anderen plagen, schelden, beledigen, pesten - Onnodige geluiden maken 	van toepassing
Niet aanvaarden van gezag, bv: <ul style="list-style-type: none"> - Geen toestemming vragen om bepaalde dingen te doen - Opdrachten weigeren uit te voeren - Tegenspreken - Kwetsende opmerkingen maken tegen de docent 	
Niet voldoen aan de basishouding om les te <u>willen</u> volgen, door bv: <ul style="list-style-type: none"> - Ongemotiveerde houding aannemen - Geen interesse tonen voor de leerstof - Weigeren deel te nemen aan de les 	
Niet voldoen aan de basishouding om les te <u>kunnen</u> volgen, door bv: <ul style="list-style-type: none"> - Niet stil kunnen zitten - Persoonlijke problemen/spanningen - Angst, zenuwen en/of onrust 	
De leerling vormt een bedreiging voor de <u>materiële veiligheid</u> (intensiteit hoog) bv: <ul style="list-style-type: none"> - Forse beschadiging of vernieling van persoonlijke- en schooleigendommen - Diefstal - Blinde woede - Agressie gericht op de omgeving (bijv. deur) 	Einde schooldag
De leerling vormt een bedreiging voor de <u>fysieke veiligheid</u> (intensiteit hoog) bv: <ul style="list-style-type: none"> - Seksueel grensoverschrijdend gedrag - Fysiek geweld, wapengebruik, dreigen, gijzelen. - Gebruik van verboden middelen - Lijdelijk verzet, zelfverwonding, suïcidaal gedrag 	

Gedragsmatrix

<i>Gedragsmatrix</i>		Negatief gedrag gericht op Zichzelf	Negatief gedrag gericht op Organisatie	Negatief gedrag gericht op medewerker	
		FRUSTRATIE IK	FRUSTRATIE JULLIE	INSTRUMENTEEL JIJ	<i>Eventuele humane begeleidingstechniek om leerling uit de situatie mee te nemen of te beschermen.</i>
Intensiteit laag		Klagen Zeuren Uitzondering vragen	Kritiek op; Regels, beleid, procedure	Beledigen, schelden, kleineren, Commanderen	Autonomie bij de leerling. Uitstappen, sturen, begeleiden (USB)
Intensiteit midden		Huilen Inklappen	Schande spreken Organisatie beschuldigen	Chanteren, manipuleren Intimideren	Wanneer USB niet helpt Autonomie deels bij het kind Wiebelmethode Deense methode Haak
Intensiteit hoog (Einde schooldag)	Leerling vormt een bedreiging voor materiële of fysieke veiligheid	Lijdelijk verzet Zelfverwonding Suïcidaal gedrag	Blinde woede Agressie gericht op omgeving	Dreigen (met geweld) Fysieke of seksuele intimidatie Fysiek geweld Wapengebruik	Autonomie bij docent Haak Basispakking Procedures muur, grond Rugmethode
	<i>Mogelijke interventie docent</i>	Buigen Meeveren Toelichten Afronden	Buigen Dat je begrijpt (relatie) én Wat je begrijpt (inhoud) Stilte Vraag om uitleg te mogen geven	Confronteren Intensiteit laag n.v.t. Intensiteit midden: 4x + keuze - + Intensiteit hoog Zorg voor eigen veiligheid. Gesprek beëindigen (5 ^e G)	